

АСЕН

И ПЪТЕШЕСТВЕНИЦИТЕ
В 100 БЪЛГАРИИ



ЕЛЕНА
ПАВЛОВА

I. ЗА ВЪРТЕНЕТО НА ЗЕМЯТА И ДРУГИ ФАКТОРИ

1

За Асен всичко започна с една снимка. Прати му я по интернет Нася. Тя се оплакваше, че са я засилили на село и баба ѝ веднага я запасила с книгите от списъка за задължително четене през ваканцията. Ходили до читалището и взели първата – същата, за която учителката им казала, че друга да не пипнат, но тази непременно трябва да прочетат...

Книгата на снимката беше стара, със зелена платнена корица и отпечатани в бяло, малко поизлющени автор и заглавие.

ВАСИЛ КУНЧЕВ – ЛЕВСКИ

СПОМЕНИ ЗА БОРБАТА. МЕМОАРИ.

Да, ама в списъка на Асен такава книга нямаше. Него го мъчеха да чете „Под игото“. И „Автобиография“ на Бранислав Нушич.

Предположи, че мемоарите на Левски надали бяха по-забавни.

Не. Истината е, че всичко започна с идването на леля Ани в София.

Всяка година, щом училището свършеше, татко му качваше Асен на влака и го пращаше при леля му във Варна. Неиз-

менно правило от живота беше: още в детската той разказваше как са пътували със спалния вагон и главата му едва-едва стигала над долния ръб на прозореца в коридора. После известно време с татко му сядаха в първа класа, но от няколко години насам влаковете станаха малко по-модерни и спалните вагони не само пак бяха хубави, ами имаха и химически тоалетни. Преди ли? Надзърташ в клекалото и виждаш траверсите да се изнизват отдолу...

Последните няколко години Асен даже летеше с онези, евините самолети, а татко му го доставяше и същата вечер изхвърчаше обратно. Това започна откакто се появи оная.

Добре де, преди нея започна. Още преди майка му да се разболе. Но Асен мразеше отчайващо кратките пътувания със самолетите колкото и мащехата си.

Тази година още преди да свърши училището, вече си беше съставил половината списък с багажа, който да вземе на Варна и почти целия – с кого ще купонясва там през ваканцията. И с Нася се бяха уговорили. Ами да. Три месеца са много време, но и Варна не беше малка.

Рождения си ден този път смяташе да празнува на плажа.

Точно така.

Само дето татко му влезе в стаята и заяви:

– Леля ти пристига вдругиден, така че утре си дежурен по прахосмукачка.

– Пристига? Ама...

– Искам всичко да лъсне – смигна му Асен Старши. – Не да изглежда като чистено преди няколко дни, знаем, че с този дизайн много те бива, а да блесне.

– А... – понеже не биваше да казва за мащехата си „онази“, Асен набързо прехвърли наум възможните обръщения и избра по-сладичкото. – Кака Катя да не е болна случайно?

– Катето е бременна, както много добре знаеш. След работа ще те води в читалището.

Двамата мъже от семейство Асенови се спогледаха.

– Мога и сам да пътувам за Варна, няма нужда леля да идва, ако ти нямаш отпуски – реши се накрая Асен. – Така де, ще мина с прахосмукачката и даже коридора ще измия, но...

– Няма „но“ – отсече татко му. – И Земята не се върти около теб.

– В смисъл? – скръсти ръце Асен. – Не съм изял на он... на *твоето* Кате киселото мляко и тоя път!

– Не е „моето“ Кате, а доведената ти майка.

– Много мерси, имам си майка и не ща да ми водиш друга! – скочи от стола Асен. – Тя е втората ТИ жена. Аз нямам нищо общо!

От хола Катя се обади уморено:

– Момчета! Моля ви, разбрахме се да не се карате!

Гласът ѝ беше хриплив, все едно е плакала. Или ѝ е лошо. Или и двете.

Двамата Асеновци пак се спогледаха. Старши пръв отпусна ръце.

– Извинявай, Кате! Миличък, и ти извинявай. Просто... много ми се събра. И годишнината на майка ти е другата седмица.

Това наистина не беше типично за татко му и Младши неохотно промърмори:

– Няма нищо, така де, и ти извинявай.

– Леля ти влиза в болница за операция, това имах предвид. Ако всичко мине добре, ще има и химиотерапия, така че ще живее у нас поне докато се роди бебето.

– Но... – Асен полека се отпусна на стола и се вкопчи в страничните му ръбове.

Нямаше да ходи във Варна?!

Леля Ани беше много болна?!?

Ще скучае цяло лято в София?!?

Къде ще сложат да спи леля му?!?

И...

И...

– Леля Ани няма да умре, нали?

– Не знам, миличък. – Асен Старши увеси глава и въздъхна. – Но ще направим каквото може.

Същото беше казал и когато...

Младши се ощипа за носа, но очите му продължаваха да парят.

– Аско, ритна! – възкликна от хола Катето.

Асен използва, че баща му се обърна, и се изстреля от стола право към кухнята.

Татко му беше казал съвсем същото и когато в болница влезе майка му. Тогава „каквото може“ не стигна.

2

Катя, мащехата, се прибра от работа точно когато Асен четеше с прахосмукачката.

В приказките злите мащехи бяха все високи, красиви и натокани⁴.

Катето беше мъничка, тясна в раменете и надолу – като круша.

И беше мила, което е ужасен ужасон, ако се стараеш да не харесаш новата жена на баща си.

– О, пусал си я с водния филтър! Страхотно е станало!

Татко му щеше само да дудне, че с мръсната вода е оплескал тоалетната чиния.

– Ами... татко каза, че е добре за бебето – призна Асен. Наум допълни, че не вижда абсолютно никаква разлика, освен дете може би се беше постарал повече с прахосмученето.

– А готов ли си да тръгваме? Срещата на четниците е в пет.

– Какви четници? – Асен обърна изплакнатата кофа на филтъра под мивката.

– С татко ти решихме, че не бива да скучаеш цяло лято и те записахме на лятна занималня.

– Какво?!

⁴ Натокан – Асен Старши обичаше да използва тази думичка. Младши си мислеше, че идва от острите токчета, които се забиват като ножове при всяка крачка, но се оказа, че било насмешливо преиначаване от „наточен“, което е жаргонно за „издокаран“. Вариантът с токчетата му харесваше повече. – б. а.

– Исторически ларп, с това се занимават. Аско каза, че харесваш историята... – Мащехата му си свали сандалите на токче и стъпи боса на плочките. – Ооо, какво облекчение!

– Като чуеш „ларп“⁵ и откачаш... – промърмори Асен.

– Моля?

– Не замъкна ли баща си на някакъв „ларп“ есента? Дето се правеха на елфи и махаха с мечове?

– Да, но... Ох. Ларпът е просто ролева игра на живо, с костюмиране. Не е непременно с елфи.

Докато се дуелираха с реплики, Асен облегна на кофата междинната плоскост, изцеди мекия филтър и го сложи отгоре да съхне. Накрая си изми ръцете и нарочно проточи мълчанието. Беше виждал снимки на „исторически възстановки“ и всъщност не звучеше толкова зле да се учи да язди кон или да се прави на римски редник с меч и копие. Е, като изключим поличките, дето им слагаха... Нямаше да бъде страхотно като Варна през лятото, но...

Избърса си ръцете и подаде глава през вратата на банята.

– А ще ми дадат ли меч?

– Мисля, че към четническата униформа върви сабя. Може би и пищов – ухили се Катя. – Готов ли си да проверим?

В приказките мащехите имат карети, зли черни коне и всякакви странни зверове. Приликите свършваха с това, че тоятката на Катето беше черна, обаче Асен обожаваше да се вози в нея, понеже винаги миришеше на чисто и на восъчна паста. И двигателят мъркаше едно меко-меко, както правят японските коли, не буботеше като голфа, в който той всеки път изтръпваше, щом мащехата му седнаше отпред, на мястото на майка му.

Трябваше да признае и че Катето кара по-добре от майка му. Много по-добре. Владееше мъничкия си „Ярис“ като

⁵ От англ. LARP (Live action role-playing game), ролева игра на живо. Дори и у нас се провеждат страхотни традиционни игри, на които освен мама и татко, могат да участват и деца. – б. а.